

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3274/2023. (VI. 9.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 7.K.702.750/2020/5. számú ítélete, valamint a Kúria Kfv.III.37.286/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó a Budapest Környéki Törvényszék 7.K.702.750/2020/5. számú ítélete, valamint a Kúria Kfv.III.37.286/2021/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó szerint a támadott bírósági döntések sértik az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdését, XV. cikk (1)–(2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdését, 2:43. § c) és f) pontját, illetve a polgárok személyes adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 5. § (13) bekezdését.
- [2] 2. Az ügy előzménye, hogy az indítványozó 2020. július 1-jén kérelmet nyújtott be vezetői engedély iránt, amelyet rovássírással írt alá. A Pest Megyei Kormányhivatal Szentendrei Járási Hivatala leállította (a továbbiakban: Kormányhivatal) az okmány legyártását „nem megfelelő aláírásra” hivatkozással. A Kormányhivatal PE-14/SZKAB/4991-4/2020. számú határozata elutasította az indítványozó kérelmét az okmány kiállítására.
- [3] 3. Az indítványozó a hatósági határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte. a Budapest Környéki Törvényszék 7.K.702.750/2020/5. számú ítélete a keresetet elutasította. Döntésében hivatkozott a Kúria Kfv.II.37.944/2015/5. sz. ítéletére. Eszerint az Nytv. 5. § (13) bekezdése önmagában nem elegendő az aláírás jogszerűségének megítéléséhez. Az ítélet hivatkozott az Nytv. 29. § (1) bekezdésére az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 20. § (1) bekezdésére, valamint az anyakönyvezési feladatok ellátásának részletes szabályairól szóló 429/2017. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 4. § (1) bekezdésére, továbbá a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 22. § (1) bekezdésére. A személyi okmányok kiállítására az anyakönyvi adatok alapján van lehetőség. A Kr. alapján a magyar 44 betűs ábécé (latin) betűit lehet használni az anyakönyvben, amely főszabálytól az Ákr. 20. § (1) bekezdése és a Nktv. 22. § (1) bekezdése alapján lehet eltérni, az indítványozó ezen kivételek feltételeinek nem felel meg.
- [4] 4. Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriánál az elsőfokon eljáró bíróság döntésével szemben. A Kúria Kfv.III.37.286/2021/2. sz. végzése a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. A Kúria szerint a kérelem nem tesz eleget a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglalt befogadási feltételnek. A Kúria kiemelte, hogy a Kúria Kfv.II.37.944/2015/5. számú ítélete [BH2017/12/415] már állást foglalt abban, hogy jogszabály nem teszi lehetővé a személyazonosító okmány székely-magyar rovásírással történő aláírását. Vagyis a Kúria hivatkozott ítéletében elbírált és az indítványozó ügyében felvetett kérdés nagyfokú azonosságot mutat, ezért a hivatkozott ítéletet a jelen ügyben is teljes mértékben irányadónak fogadta el. A Kúria hangsúlyozta továbbá, hogy az a körülmény, hogy más hatóságok más személyek ügyében eltérő döntést hoztak, az a felülvizsgálati eljárást nem alapozza meg: a Kúria hivatkozott ítélete minden hatóság számára elérhető, nyilvános döntés. Az indítványozó által támadott döntés továbbá megfelel a Kúria hivatkozott gyakorlatának.

- [5] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [6] Eredeti indítványában az indítványozó kérte annak megállapítását, hogy a támadott bírósági döntések az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdését, XV. cikk (2) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint a Ptk. 2:42. § (1) bekezdését, 2:43. § c) és f) pontját, Nytv. 5. § (13) bekezdését sértik.
- [7] Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét illetően azzal érvelt, hogy más személyek számára a hatóság kiállította a személyazonosításra szolgáló okmányt, míg számára nem, ezért a hatóság diszkriminatívan járt el vele szemben.
- [8] A tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog azért sérült az indítványozó szerint, mert a Kormányhivatal és a bíróságok jogellenesen jártak el ügyében.
- [9] Hivatkozott az indítványozó arra, hogy a bíróság tévesen hivatkozott a határozatban megjelölt jogszabályokra, és azokból téves következtetést vont le. Ezért sérültek az Alaptörvény általa hivatkozott rendelkezései, valamint a panaszban általa hivatkozott jogszabályi rendelkezések.
- [10] A Kúria végzésével szemben arra hivatkozott, hogy a Kúria nem tett eleget az egységes jogalkalmazással kapcsolatos az Alaptörvény 25. cikkében foglalt feladatának. Ez az eljárás a „jogállami eszmét” és „az egyenlő bánásmódot” sérti.
- [11] Az Alkotmánybíróság Főtitkára hiánypótlás keretében felhívta az indítványozó figyelmét a következőkre. Az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, amely feltételnek az indítvány nem felel meg, mivel nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés mennyiben sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát. Arról is tájékoztatta az indítványozót, hogy a bíróságok eljárásában felmerülő jogértelmezési és ténykérdések felülmérlegelésére az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre. Valamint, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésére való hivatkozás kapcsán annak megjelölése is szükséges, hogy mely jog tekintetében áll fenn a megkülönböztetés.
- [12] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó fenntartotta az eredeti indítványában foglaltakat, továbbá hivatkozott arra, hogy az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdésének sérelmét az okozza, hogy nem tudja jogai gyakorlásához kapcsolódó ügyeit intézni az önazonosságát kifejező általa használt aláírással, ehelyett a hatóság által rákényszerített kézjegyet kell használnia, ami névviseléshez való jogát sérti. Az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdése és XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmét illetően arra hivatkozott, hogy neki – más személyektől eltérően – nem állították ki a rovássírással aláírt okmányt. Illetve, hogy bármely olvashatatlan írást elfogad a hatóság aláírásként, ugyanakkor – diszkriminatív módon – a rovássírást nem. A Kúria indítvánnyal támadott döntésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a Kúria más esetben is eltért korábbi döntésétől, ezért nem indokolt, hogy az ő ügyében erre nem került sor. Kifejtette, hogy a Kúria által hivatkozott BH2017/12/415. (a továbbiakban: BH) alapjául szolgáló tényállás eltért az indítványozó ügyének alapjául szolgáló tényállástól, továbbá álláspontja szerint mivel a hivatkozott döntést a Kúria egy másik tanácsa hozta, ezért az rá nem vonatkozhat.
- [13] 4. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított indítványi kérelmek megfelelnek-e az Abtv. és az Ügyrend szerinti befogadási feltételeknek.
- [14] 4.1. Az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségek kimerítése után, a törvény által biztosított hatvan napos határidőn belül terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. A közigazgatási perben, amely az alkotmányjogi panasz alapjául szolgál, az indítványozó felperes volt, így érintettsége megállapítható.
- [15] 4.2. Az indítványozó a támadott bírósági döntés kapcsán az Alaptörvény I. cikk (2) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint a Ptk. és a Nytv. egyes rendelkezései sérelmét állította.
- [16] Az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasz előterjesztésére Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozással van lehetőség.
- [17] Az indítványozó által hivatkozott Alaptörvény I. cikke önmagában nem alapjogot rögzít, hanem az alapjogok egymáshoz való viszonyára, annak alkotmányossági vizsgálatára vonatkozik, így alkotmányjogi panasz e tekintetben nem terjeszthető elő [ld. pl. 3349/2021. (VII. 23.) AB végzés, Indokolás [34]; 3292/2022. (VI. 10.) AB végzés, Indokolás [22]; 3367/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [20]].

- [18] Ugyancsak nem bírálható el az Abtv. 27. §-a alapján a Ptk. és a Nytv. egyes rendelkezéseinek sérelmére alapított indítványi kérelem, mivel a hivatkozott jogszabályi rendelkezések nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jogoknak. A bírósági döntések törvényességi vizsgálatára alkotmányjogi panasz keretében nincs lehetőség.
- [19] 4.3. Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk és XXVIII. cikk vonatkozásában előterjesztett indítványi elemet azzal indokolta, hogy a Kúria az indítvánnyal támadott végzésben eltért saját korábbi döntésétől, illetve hogy a BH-t az ügyek közötti összefüggés hiánya ellenére, vagyis tévesen alkalmazta az indítványozó ügyében. Az Alkotmánybíróság mindenek előtt rámutat: a Kúria indítvánnyal támadott végzése, illetve az ügyben eljáró hatóság és bíróság döntéseiben hivatkozott BH az ügy releváns elemeit tekintve (ide értve a tényállást és az alkalmazott jogszabályokat is) lényegében azonos jogkérdést bírált el.
- [20] Az Alkotmánybíróság tisztességes hatósági eljáráshoz való joggal, illetőleg tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos gyakorlatára, valamint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz tartalmára figyelemmel megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben értékelhető indokolást nem fogalmazott meg. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó szerint a Kúriának az indítványozó ügyében más következtetésre kellett volna jutnia, saját gyakorlatától eltérően kellett volna döntenie, nem veti fel sem a tisztességes hatósági eljárás, sem a tisztességes bírósági eljárás sérelmét.
- [21] Az Alkotmánybíróság, amint erre már számos ügyben rámutatott, nem vonhatja el a rendes bíróságok jogértelmezési hatáskörét {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3204/2021. (V. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}. Több határozatában kimondta már azt is, hogy az, hogy „a jogerős határozatot hozó bíróság nem osztotta [jogi] álláspontját egy konkrét kérdésben, nem teszi az eljárást tisztességtelenné, emiatt nem válik az eljárás és a döntés önkényessé sem” {148/D/2011. AB határozat, ABH 2011, 2347, 2352; 3172/2015. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]; 3063/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [28]; 3290/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [20]}.
- [22] 4.4. Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése kapcsán az indítvány azzal érvelt, hogy korábban más magyar állampolgárok esetében a hatóság kiállított rovásírással aláírt okmányt, míg az ő ügyében a BH-ra hivatkozással az okmány kiállítását a hatóság, majd az eljáró bíróságok megtagadták.
- [23] Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése körében diszkrimináció összehasonlítható helyzetben lévő – azonos szabályozási körbe tartozó – személyek vonatkozásában állapítható meg. A hátrányos megkülönböztetésnek tehát fogalmilag homogén csoporton belül kell fennállnia (lásd különösen: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54]; 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]; 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]). Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az alapvető jogok körében, védett tulajdonság tekintetében tett megkülönböztetéseket tiltja {ld. pl. 8/2019. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [23]}.
- [24] Az indítványozó nem állította, hogy a támadott végzés a szabályozás szempontjából azonos – homogén – csoportba tartozó jogalanyok között tett volna különbséget, hanem arra hivatkozott, hogy az okmány kiállítására hatáskörrel rendelkező hatóság eljárásában a joggyakorlat nem egységes. Az a körülmény, hogy a hatóság egyes esetekben a BH megállapításaival ellentétesen (vagy még a BH-t megelőzően) kiállított rovásírással aláírt személyazonosító okmányt más állampolgárok részére, nem veti fel a diszkrimináció tilalmának sérelmét. A Kúria végzése épp az egységes jogalkalmazást szolgálta azáltal, hogy a BH-ban megállapított követelmények alapján bírálta el az indítványozó ügyét.
- [25] Összefoglalva: a panasz nem jelölt meg olyan alkotmányjogilag releváns indokot, ami a befogadást és az érdemi vizsgálatot szükségessé tenné. Az indítványozó állításaival ellentétben a panaszban előadott kifogások a rendes bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozó jogértelmezést vitatták; ezek helytállósága nem képezi az Alkotmánybíróság vizsgálatának tárgyát.
- [26] Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésének és XXIV. cikk (1) bekezdésének sérelmét állító indítványi kérelem ezért nem felel meg az Abtv. 27. §-ában, 29. §-ában, valamint 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában foglalt feltételeknek.

[27] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az indítványt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2023. május 9.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2899/2021.

• • •